

Activitatea Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România desfășurată în anul 2000

"De o manieră generală, în România exista tendința ca, sub explicația adaptării la situațiile concrete din țară, să se schimbe sensul, rolul și conținutul unor termeni și ale unor activități, ceea ce conducea în realitate la confuzii și la îndepărtarea de obiectivele fixate, întrucât o implementare deformată, denaturată făcea mult mai dificilă armonizarea ulterioară."

Dl. Marin Toma,
Președintele CECCAR

"Anul 2000 a fost văzut și considerat ca un an de încercări pentru multe țări și întreprinderi din lume, în sensul redefinirii obiectivelor și strategiilor, pentru a putea intra în cel de-al treilea mileniu cu o voință și o dinamică modernizate, care să răspundă mișcării de mondializare a economiilor."

Am trecut de la perioada industrială la o perioadă postindustrială de tranziție, pentru a ajunge în era noilor tehnologii informatice și de comunicare."

În fața importanței acestor schimbări care afectează toate sectoarele vieții omenești, nicio națiune nu poate rămâne fără reacție."

În acest spirit, CECCAR nu se putea desolidariza de efortul colectiv și individual pe care fiecare dintre noi îl realizează pentru a avea o țară puternică, capabilă să rivalizeze cu cele mai dezvoltate, și un CECCAR în măsură de a-și face auzită și recunoscută voința."

O altă chestiune de rezolvat pentru România și CECCAR a fost legată de obligațiile ce decurg din angajamentele de integrare în Uniunea Europeană și NATO. Pentru a reuși, a fost nevoie de o muncă considerabilă, care a constat în integrarea legilor, normelor, regulilor, atitudinilor, misiunilor, obiectivelor etc. în viața de zi cu zi."

În tot acest șantier colosal, CECCAR și întreaga profesiune au avut o responsabilitate care nu poate fi nici neglijată, nici desconsiderată."

În anul 2000 diferențierea dintre profesioniștii independenți și cei salariați a fost definitiv tranșată; a rămas însă problema de fond privind unele activități ce țin de sectorul profesiei și care mai erau desfășurate de unii funcționari."

Ministerul Finanțelor Publice nu a dat posibilitatea de a elimina din perimetrul profesiei acele persoane care realizează lucrări contabile la negru, lezând astfel interesele economiei și țării."

În funcție de poziția pe care o consideră cea mai convenabilă, era suficient ca Ministerul Finanțelor Publice fie să controleze dacă semnatarii bilanțurilor figurează în Tabloul Corpului publicat în Monitorul Oficial, după care să întreprindă acțiunile de redresare necesare, fie să lase CECCAR această responsabilitate, furnizându-ne bineînțelese toate datele necesare."

Dar situația nu s-a îmbunătățit, mai mult chiar, au găsit soluție pentru Camera de Audit.

Și, ca să terminăm tabloul în care a trăit profesiunea în 2000 și care a condiționat existența acesteia, se adaugă și influența următoarelor elemente:

- *persoanele fizice și juridice au avut, cu fiecare zi, din ce în ce mai multe greutăți pentru a-și asigura un nivel rezonabil de subzistență;*
- *toate politicile aplicate pentru a elimina efectele perverse ale inflației s-au dovedit a nu avea rezultatele scontate;*
- *fiscalitatea rămânea, de asemenea, o problemă crucială în țara noastră. În funcție de guvernele care se succedau, existau aprecieri diferite care se traduc prin investiții în pierdere pură ce antrenează o fiscalitate fără nicio măsură, neadaptată și care nu ține cont de realitățile pe care le înfruntă agenții economici;*
- *țara noastră avea urgent nevoie de un sistem bancar eficace și eficient, ale cărui solvabilitate și credibilitate să nu mai fie considerate un risc sau o îndoială;*
- *sectorul de asigurări a fost și el neglijat, atât în ceea ce privește aspectul calitativ, cât și în ceea ce privește alegerea obiectivelor;*
- *România trebuia să aibă piețe de capital pe termen scurt, mediu și lung, piețe organizate asemănător celor din țările occidentale, dar pentru aceasta nu exista o voință de a accepta aceste norme, o voință reală ca aceste piețe să existe și să funcționeze normal și în condiții de transparență;*
- *țara noastră avea nevoie de bani din exterior. Și în acest domeniu exista concurență.*

În plan intern, la nivel de structuri, de personal, pe scurt, în ceea ce privește mijloacele, CECCAR trebuia să devină din ce în ce mai capabil să-și asume responsabilitățile, atât cantitativ, cât mai ales calitativ.

Cele trei axe prioritare au fost:

- *întărirea pregătirii profesionale, în plan cantitativ și calitativ;*
- *mai buna delimitare și întărire a profesiunii;*
- *accentuarea eforturilor în plan internațional, cu scopul de a integra unele transferuri de tehnologii și a valoriza profesiunea în străinătate."*

Dl. Marin Toma, Președintele CECCAR

Aspecte din mediul economic, social și politic românesc care au influențat profesia contabilă

Problemele cu care s-a confruntat profesia contabilă din România în anul 2000 au avut originea în starea economiei și societății românești. Vom aminti numai câteva aspecte care au influențat activitatea profesioniștilor contabili de atunci:

- *ritmul extrem de lent al reformelor din economie, din sistemul instituțional al societății românești; fiind și un an electoral, indeciziile și incertitudinile din economie și societate și-au pus amprente asupra stării profesiei contabile;*
- *conflictele de interese și incompatibilitățile din economia și societatea românească au continuat să se mențină, astfel încât acestea apar ca ceva normal, mai ales că sunt reglementate prin diverse acte normative.*

Astfel, Corpul a sesizat deseori situațiile conflictuale prevăzute prin Legea societăților comerciale nr. 31/1990, potrivit căreia acționarul (adică cel care a pus banii într-o afacere) trebuie să auditeze el însuși conturile anuale, și nu prin auditori independenți: nu este posibil ca cel care poartă responsabilitatea pentru fidelitatea informațiilor financiare să certifice aceleași informații pentru credibilitatea vizavi de terți.

Tot astfel, prevederea din aceeași lege potrivit căreia unul din auditorii statutari ai unei societăți comerciale, dacă este cu capital de stat, trebuie să fie reprezentant al Ministerului Finanțelor Publice (de regulă salariat al acestei instituții).

În aceeași ordine de idei, se poate menționa înființarea în cadrul unor ministere a tot felul de organisme paralele cu cele private, neguvernamentale, realizând o concurență neloială; am aminti aici înființarea unor compartimente de consultanță în cadrul ministerelor, înființarea unei Camere de auditori sub tutela Ministerului Finanțelor Publice, deși există o Cameră a auditorilor independenți creată de un organism autonom - mandatat prin lege să ia măsuri pentru organizarea și exercitarea profesiei.

Pe aceeași linie, se poate menționa denaturarea conținutului și esenței activității de audit intern; funcționarul public cu atribuții de control din cadrul unui organism al administrației publice controla instituțiile publice subordonate pe bază de contracte de prestări servicii contra unor onorarii, astfel că bietul contribuabil trebuia să suporte, pe lângă salariul funcționarului public - controlor, și onorariul privat al aceluiași funcționar public auditor.

Tot pe linia incompatibilităților poate fi menționată acordarea de către bănci a creditelor pe baza unor situații financiare auditate de personalul propriu și pe baza unor verificări și evaluări ale garanțiilor de către personalul propriu.

Toate aceste conflicte de interese și incompatibilități au creat mediul propice pentru evaziune și corupție și constituiau adevăratele cauze ale slăbirii autorității instituțiilor de stat, despre care oamenii politici vorbeau deseori; în compensare, au continuat să se înmulțească reglementările privind restricțiile în domeniul economic, ceea ce, în fapt, în ciuda dorințelor și a declarațiilor, îndepărta țara noastră de obiectivele propuse - crearea unei economii de piață și integrarea europeană.

- Operatorii economici autohtoni nu atinseseră nivelul de cultură necesar, iar în unele cazuri nu aveau interes să recurgă la servicii profesionale de contabilitate și audit independente; ei nu făceau nicio distincție între protecția fiscală și protecția afacerii, a patrimoniului; așa se explică lipsa generală de interes a acestora pentru contabilitate ca instrument de reflectare, în primul rând, a modului de utilizare a resurselor și a rezultatelor obținute și, ca o consecință, ca instrument de reflectare a obligațiilor fiscale.

- Disprețul și ridiculizarea contabilității își aveau originea chiar în zona de normalizare; cu toate solicitările Corpului, se menține în continuare o lipsă totală de transparență cu privire la persoanele care țin contabilitatea întreprinderilor; de asemenea, orice încercare de a externaliza normarea contabilității, de a o separa de fiscalitate, rămăsese fără rezultat.

- Deși trecuseră 10 ani, perioada de tranziție, în loc să se scurteze, se prelungea, ca urmare a faptului că definirea rolului statului în economie, ca și stabilirea unui parteneriat sector public - sector privat erau încă deziderate asupra cărora guvernării nu s-au aplecat încă nici în anul 2000; această lipsă de decizie a condus la o birocrație excesivă care înăbușea spiritul de întreprinzător, singurii întreprinzători care mai existau fiind cei creați pe seama statului, pe banii statului, pe seama altora, nu pe banii sau pe munca lor. Aceasta a condus totodată la neîncrederea celor mulți

în virtuțile economiei de piață, la crearea impresiei false că economia de piață începe cu statul și se termină cu statul, și că bunăstarea ar trebui să vină de la stat.

- Piața produselor și serviciilor contabile, profesia contabilă, în ansamblul său, erau influențate de calitatea total necorespunzătoare a legislației, a reglementărilor cu caracter economic, financiar și fiscal, care era de natură să descurajeze orice inițiativă, orice investitor avizat. Pe bună dreptate, unii analiști considerau că de fapt în România, în ultimii ani, au condus două guverne: cel oficial, care a emis reglementările de bază, și un altul, neoficial, care a emis normele de aplicare a acestor reglementări; aceste norme de aplicare nu numai că de cele mai multe ori excedau reglementării de bază sau anulau prevederi ale acesteia, dar prin lipsa de claritate, prin ambiguitățile conținute, constituiau pe de o parte suport al abuzului de interpretare și al unui adevărat terorism fiscal, iar pe de altă parte creau posibilități pentru negocierea modului de interpretare și deci pentru corupție, de care țara noastră nu ducea deloc lipsă.

- Concurența neloială, aproape generalizată, era întreținută prin unele acte administrative. Cel mai elocvent exemplu îl constituie asigurarea de contracte de audit pentru membrii Camerei Auditorilor prin ordin al ministrului finanțelor care stabilea nominal, în locul legii organice, entitățile economice ce trebuie auditate.

- Tendința de monopolizare a activității se manifesta nu din partea unor firme, cum erau profesioniștii tentați să creadă, ci din partea anumitor persoane cu locuri de muncă în administrația locală sau în organele executive ale Corpului.

Respectarea Codului de conduită etică în ceea ce privește publicitatea era o condiție esențială pentru dezvoltarea pe baze sănătoase a pieței; trebuie asigurată o competiție și o concurență loiale între toți membrii Corpului, descurajând orice tendință agresivă sau abuzivă a unor membri pe piață, prin mijloace ce lezau interesele celorlalți membri.

Expertul contabil și auditul financiar

De o manieră generală, în România exista tendința ca, sub explicația adaptării la situațiile concrete din țară, să se schimbe sensul, rolul și conținutul unor termeni și ale unor activități, ceea ce conducea în realitate la confuzii și la îndepărtarea de obiectivele fixate, întrucât o implementare deformată, denaturată făcea mult mai dificilă armonizarea ulterioară.

Problema trebuia tratată cu toată atenția, deoarece unele dintre reglementările din domeniul profesiei contabile aveau la bază tocmai astfel de confuzii și denaturări, prin care se încerca golirea intenționată de conținut a calității de expert contabil și de contabil autorizat, denaturarea și deturnarea activității de audit și audit intern etc.

Așa a fost cazul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/1999 privind auditul financiar, care a fost emisă fără recunoașterea stadiului în care se afla auditul în România, deși toate acțiunile din ultimii cinci ani pe linie de audit fuseseră inițiate de Corp, în baza Legii sale de organizare și funcționare, împreună sau cu avizul Ministerului Finanțelor.

În primul rând, ordonanța crea mari încurcături în ceea ce privește obiectul reglementat. Astfel, prevederea din Nota de fundamentare, conform căreia reglementarea are drept scop aplicarea Directivei a VIII-a europene în domeniul auditului, era inexactă: Directiva a VIII-a se referă la

auditul statutar (legal), și nu la orice fel de audit; dacă și ordonanța se referă la auditul statutar (legal), deși nu menționează acest lucru, atunci ce se întâmpla cu cenzorii din societățile comerciale despre care reglementarea nu spunea nimic, dar care sunt în realitate auditorii statutari (legali), întrucât potrivit Legii societăților comerciale nr. 31/1990 ei sunt cei care verifică și certifică conturile anuale?!

Tot astfel, dacă ordonanța se aplica numai la unitățile stabilite prin ordin al ministrului finanțelor, de ce sancționa, în general, orice audit care s-ar efectua în afara ordonanței, ca și când celelalte întreprinderi nu ar avea voie să solicite un control independent?!

În al doilea rând, această reglementare era originală prin faptul că rupea (separa) total calitatea de expert contabil de cea de auditor, abrogând prevederea din Legea nr. 42/1995 referitoare la drepturile expertului contabil de a furniza servicii de audit; or, în Raportul "Liberalizarea profesiei contabile în țările Uniunii" organismul european al profesiei contabile (FEE) **definește expertul contabil ca fiind profesionistul contabil care a dobândit cel mai înalt nivel de formare (instruire) și de experiență cerut pentru exercitarea profesiei în țară și cel puțin nivelul de calificare cerut de Directiva a VIII-a, și care poate exercita fără restricție, odată ce a fost agreeat, controlul legal al tuturor entităților care, potrivit legii, sunt supuse acestui tip de control.**

Potrivit aceluiași document emis de organismul european al profesiei, **"domeniile de activitate ale expertului contabil sunt:**

- **producerea și autentificarea datelor și informațiilor contabile, care cuprind cel puțin:**
 - **auditul statutar (legal);**
 - **expertiza contabilă;**
 - **controlul fuziunii și achizițiilor;**
 - **controlul aporturilor;**
- **inginerie financiară, lichidări și redresări."**

În document se recomanda eliminarea oricărei limitări în privința sferei de activități ale expertului contabil, care nu putea fi justificată obiectiv, prin rațiuni de competență, de integritate, de independență și de obiectivitate.

În al treilea rând, Corpul a explicat de nenumărate ori că nu crearea unei Camere separate a auditorilor deranjează, ci faptul că această măsură constituia un pas înapoi în reforma profesiei în România, atâta timp cât era vorba de preluarea activității de audit de la un organism autonom și introducerea ei sub controlul ministerului, lucru care, pe bună dreptate, a fost reținut de mass-media ca o naționalizare a unei activități prin excelență independentă.

S-a promis că se va colabora pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/1999 privind auditul financiar, Corpul trimițând de două-trei ori propunerile sale de reglementare; s-a văzut în ultimii ani în ce măsură ministerul a ținut seama de aceste propuneri de amendare; cert este că nimănui nu i-a păsat de costurile sociale pentru crearea a tot felul de camere și cămăruțe paralele: Camera independentă de audit s-a creat cu finanțarea din cotizațiile membrilor și sprijin internațional pe baza acordurilor bilaterale de cooperare (profesia franceză, cu deosebire); Camera de la Ministerul Finanțelor Publice s-a creat pe banii contribuabilului și cu finanțare Know How Found; se poate spune că s-a realizat o competiție loială? Nu, nici vorbă.

Apărarea prestigiului și independenței profesionale

Libertatea și independența au constituit componente ale profesiei contabile libérale și au fost în sfârșit realizate legal prin Legea nr. 186/6 decembrie 1999.

De altfel, aceste caracteristici au rezultat cu pregnanță din însăși calitatea stabilită prin lege pentru organismul nostru, ca organism de autoreglementare în profesie, ca organism de utilitate publică și autonom; utilitatea publică a Corpului a rezultat din aceea că el se află în folosință, în serviciul tuturor celor interesați; autonomia Corpului, ca de altfel autonomia oricărei persoane, a fost dată tocmai de posibilitatea acestuia de a decide în raport cu o ierarhie sau cu o autoritate.

Apărarea prestigiului și independenței profesionale a fost până acum o problemă dificilă, având în vedere structura membrilor Corpului; o bună parte a obținut calitatea de expert contabil sau de contabil autorizat în baza unei legi prea permissive, iar o altă parte se afla în situație de incompatibilitate. Dacă au fost rezolvate aspectele de incompatibilitate, o problemă grea a fost cea legată de calitatea membrilor activi.

Conferința Națională din martie 2000 a fost chemată să analizeze aspectele legate de aplicarea în teren a legii referitoare la incompatibilități existente în profesia contabilă și să stabilească în continuare măsuri ferme pentru îndeplinirea obligațiilor prevăzute de Codul etic.

În scopul protejării membrilor Corpului, în baza hotărârii Conferinței Naționale din martie 2000, au fost înființate Comisiile de apel de la nivel central și local și au fost emise normele cu privire la organizarea și funcționarea acestora. Aceste comisii trebuiau să funcționeze, având în vedere că membrii Corpului erau din ce în ce mai mult supuși unor amenințări și presiuni.

Cel mai bun mijloc de asigurare a protecției membrilor îl reprezenta însă respectarea în întreaga activitate a relației competență-independență-responsabilitate, ceea ce presupunea etică și control de calitate, în condițiile respectării normelor tehnice și profesionale emise de Corp.

În ciuda mediului economic și social ostil, anul 2000 a fost primul an de după reglementarea încheierii procesului de liberalizare a profesiei de expert contabil și de contabil autorizat în România.

Prin Legea nr. 186 din decembrie 1999 s-a reușit legiferarea unei prevederi care există încă din anul 1995 în Codul etic al Corpului, referitoare la incompatibilitatea existentă între calitatea de expert contabil și de contabil autorizat și orice altă activitate salariaală sau comercială; s-a reușit, de asemenea, alinierea la prevederile secțiunii 11 din Codul etic IFAC și la prevederile referitoare la independență din Directiva a VIII-a europeană.

În anul 2000, Corpul a luat un set important de măsuri pentru punerea în aplicare a acestei importante reglementări; ca urmare, membrii Corpului au trebuit împărțiți în membri activi, care îndeplinesc prevederile legii cu privire la incompatibilitate, și membri inactivi.

În aplicarea legii s-au întâmpinat însă greutăți, generate în cea mai mare parte de harababura existentă în legislație, dar și de lipsa de fermitate sau de preocupare din partea consiliilor filialelor Corpului.

Trebuie menționată și lipsa totală de cooperare din partea Ministerului Finanțelor Publice, în ciuda declarațiilor făcute de reprezentantul acestui minister la Conferința Corpului; nu numai că nu a răspuns solicitărilor Corpului de a lua împreună măsuri de aplicare a legii, dar, prin diferite circulare, adrese, răspunsuri la întrebări, ministerul și-a încurajat salariații să-și vadă în continuare de activitățile private în cadrul societăților comerciale, astfel că piața serviciilor contabile era controlată în continuare, într-o proporție însemnată (60-80%), de aceleași persoane incompatibile. Pentru clarificarea aspectelor de ordin legislativ, s-a reluat dialogul cu noua conducere a Ministerului Muncii

și Solidarității Sociale în ce privește aspectele legate de angajarea pe bază de convenție civilă sau cu contracte de muncă prin cumul de funcții pentru prestarea serviciilor contabile.

Au fost, de asemenea, demarate primele acțiuni de colaborare cu organele de Poliție și ale Parchetului pentru depistarea, cercetarea și sancționarea cazurilor de încălcare a prevederilor Legii nr. 186/1999.

Conștient că, spre deosebire de economia centralizată, o societate democratică presupune dereglementare, iar locul lăsat liber de lege trebuie să fie ocupat de reguli clare, precise de comportament, Corpul a acordat o mare atenție aplicării prevederilor Codului etic propriu, care reprezenta preluarea și aplicarea în cadrul profesiei contabile din România a Codului etic IFAC.

Numai respectarea principiilor fundamentale ale eticii profesionale asigură protecția atât a profesionistului contabil, cât și a terților; numai respectarea Codului etic asigură apărarea onoarei și independenței Corpului; numai respectând principiile Codului etic se conferă autoritatea necesară lucrărilor și serviciilor prestate de membrii Corpului.

Spre deosebire de alte profesii, profesia contabilă are ca trăsătură fundamentală acceptarea (asumarea) responsabilității vizavi de public, adică vizavi de toți utilizatorii informațiilor contabile: buget, investitori, angajatori, comunități financiare, organisme de bursă, salariați etc.

Satisfacerea interesului public, a interesului general - obiectiv fundamental al profesiei contabile - nu poate fi realizată decât dacă profesia contabilă răspunde la patru imperative fundamentale: **credibilitate, profesionalism, calitatea serviciilor și încredere.**

Principiul independenței în profesie a fost frecvent încălcat, ca urmare a existenței pe piața serviciilor contabile a unor persoane care nu depind nici de un angajator, nici de organismul profesional, și aceasta în baza unor interpretări subiective a reglementărilor (personal calificat, angajat potrivit legii).

În legătură cu independența, a fost întreținută o confuzie generală pentru păstrarea de privilegii. Nu s-a dorit a se ști că, dacă **independența în gândire** (adică acea stare de spirit care permite oferirea unei opinii fără să fie afectată judecata profesională) poate fi pretins de orice persoană că o are, nu orice persoană poate avea **independență în aparență** (cea de-a doua componentă a principiului independenței), adică capacitatea de a demonstra că riscurile la adresa independenței în gândire au fost limitate sau eliminate, astfel încât o terță persoană informată să nu pună la îndoială obiectivitatea profesionistului contabil; tocmai această independență în aparență nu poate fi asigurată dacă profesionistul contabil, auditorul desfășoară în paralel activități salariale (mai ales ca funcționar public) sau activități comerciale.

Încă de la reînființare, în anul 1994, Corpul a luat unele măsuri pentru organizarea și controlul calității lucrărilor efectuate de membrii săi, sub forma unei monitorizări colegiale; aceste măsuri s-au dovedit a fi departe de exigențele stabilite de IFAC și FEE pentru profesia contabilă.

Succesele în aplicarea unui Cod etic au fost legate direct de existența unor reguli și a unui mecanism de control al calității, precum și de existența unor mecanisme interne de control disciplinar.

În 2000 era în curs de așezare controlul de calitate pe principiile cuprinse în standardele internaționale: a fost elaborat și publicat în Monitorul Oficial **Regulamentul privind controlul de**

calitate, iar în scurt timp s-au elaborat un ghid privind controlul de calitate și un manual privind organizarea controlului de calitate în cadrul cabinetelor și al societăților de expertiză contabilă.

Au fost intensificate acțiunile de formare și de informare în problemele de control de calitate, astfel încât, începând cu anul 2001, aceste norme și reglementări au fost deja puse în aplicare.

Formarea profesională

De la bun început trebuie menționat că interesul membrilor Corpului pentru formare, instruire, pentru cunoașterea fenomenelor și proceselor noi, specifice economiei de piață, nu a fost foarte ridicat în anul 2000. Ca în multe alte domenii ale vieții economice și sociale de la noi din țară, și în profesia contabilă se continua tendința de a adopta termeni specifici economiei de piață, dar la care se asociază cunoștințe specifice economiilor centralizate.

Dificultățile în acest domeniu au fost generate de lipsa spațiilor necesare organizării de întâlniri și instruirii profesionale, precum și de faptul că nu s-a putut constitui încă un grup permanent de lectori și formatori ai Corpului cu care să poată fi acoperite necesitățile de perfecționare continuă.

Cu toate acestea, în cursul anului 2000, în cadrul Programului național de formare profesională continuă s-au derulat următoarele proiecte:

- CECCAR, în colaborare cu CCIRB și ANEVAR, a continuat organizarea cursului de Evaluare economică și financiară a întreprinderilor, precum și a celui de Proceduri de lichidare a societăților comerciale. Un interes deosebit pentru frecventarea acestor forme de instruire s-a manifestat în cadrul filialelor Bihor, Buzău, Cluj, Gorj și Sibiu.
- În colaborare cu ASE, INDE, CNAM, în cadrul programului TEMPUS-ROMEXCO, s-au organizat cursuri de formare profesională în domeniul contabilității de gestiune și economia întreprinderilor. Prin cursul de economia întreprinderilor s-a urmărit completarea cunoștințelor profesionale cu activități complementare profesiei. Au fost tratate probleme de actualitate, precum: managementul întreprinderii, strategii organizaționale, decizii manageriale, necesitatea schimbării, forțele antischimbare etc.
- A fost aprobat, prin Hotărârea Guvernului nr. 562/2000, Regulamentul privind accesul la profesia de expert contabil și de contabil autorizat.
- A fost actualizată tematica disciplinelor pentru examenul de acces la profesia contabilă.
- S-au organizat cursuri tematice destinate pregătirii candidaților pentru examenul de acces la profesia contabilă.
- Pentru a veni în sprijinul celor interesați în susținerea examenului de acces la profesie, au fost selectate și publicate într-o broșură "Teste grilă de verificare a cunoștințelor" din următoarele domenii: contabilitate, fiscalitate, drept comercial, audit financiar, evaluarea economică și financiară a întreprinderilor, control financiar și expertiză contabilă.
- Atât condițiile de acces la profesie, cât și tematica și bibliografia necesare studiului în vederea examenului pentru accesul la profesie au fost făcute publice prin mass-media cât și prin revista CECCAR, "Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor".
- A fost organizată sesiunea de examene din 2-3 decembrie 2000 privind accesul la profesia de expert contabil și de contabil autorizat. În acest scop, prin Ordinul comun al ministrului finanțelor publice și ministrului educației naționale nr. 1.373/2000 au fost aprobate comisiile centrale de examinare. La cele 18 centre de examinare din teritoriu s-au înscris 4.428 de candidați, din care 1.823 de candidați pentru profesia de expert contabil și 2.605 de candidați pentru profesia de contabil autorizat (din care 612 candidați cu studii

superioare); gradul de promovare, superior celui înregistrat la sesiunea anterioară (din 1999), a fost de 94% la experții contabili, 84,9% la contabilii autorizați cu studii superioare și 94,4% la contabilii autorizați cu studii medii.

- A fost acordată calitatea de expert contabil unui număr de 16 doctori în economie și nouă persoane fizice străine, care au susținut și promovat examenul prevăzut de norme în vigoare.
- A fost publicat, în Monitorul Oficial al României nr. 112/2000, Regulamentul pentru efectuarea stagiului și examenul de aptitudini.
- A fost organizată o sesiune de examene de aptitudini pentru stagiarilor care au îndeplinit condițiile prevăzute de art. 34 din Regulamentul privind efectuarea stagiului și examenul de aptitudini; un număr de 3.483 de stagiarilor au fost declarați promovați, 2.498 obținând calitatea de expert contabil, 297 pe cea de contabil autorizat cu studii superioare și 688 pe cea de contabil autorizat cu studii medii.

Situația centralizată a numărului de membri CECCAR care au urmat cursurile pentru disciplinele cuprinse în programul de formare pe anul 2000 se prezintă astfel:

- Contabilitate: 1.874 cursanți;
- Fiscalitate: 1.677 cursanți;
- Audit: 1.063 cursanți;
- Evaluare: 383 cursanți;
- Proceduri de lichidare: 203 cursanți.

Apreciem că în anul 2000 s-au atins obiectivele prioritare privind formarea profesională, fiind actualizat și omogenizat comportamentul profesional al membrilor Corpului.

Activitatea internațională

Colaborarea cu organismele profesionale de profil din străinătate, contribuție însemnată la efortul general de integrare a României în structurile europene și mondiale

În îndeplinirea acestei atribuții legale, în întreaga sa activitate, Consiliul Superior a urmărit și în anul 2000 respectarea și dezvoltarea politicii și doctrinei Corpului în domeniul relațiilor internaționale, având în vedere două obiective fundamentale: cunoașterea în lume a activității profesiei contabile române și recunoașterea, pe plan internațional, a organizației noastre și a membrilor săi.

Pornind de la aceste două aspecte fundamentale ale cunoașterii și recunoașterii Corpului în lume, Consiliul Superior a desfășurat, în continuare, o activitate permanentă pe două planuri:

- cooperarea bilaterală cu organizațiile și institutele profesionale similare din alte țări;
- cooperarea multilaterală, urmărindu-se creșterea contribuției Corpului la activitățile desfășurate de organizațiile mondiale (IFAC, IASC) și de cea europeană (FEE), structuri din care Corpul face parte.

Acțiunile principale realizate de Corp în anul 2000:

■ **În plan bilateral** a continuat colaborarea cu organismele profesionale cu care CECCAR are încheiate acorduri de cooperare, astfel:

- a) Delegații ale Corpului au participat la Congresele naționale sau internaționale ale organismelor profesionale din cinci țări: Italia (două), Franța, Ungaria, Liban și Republica Moldova;

- b) Reprezentanți ai 24 de organisme profesionale din Europa au participat la Congresul al XIII-lea al profesiei din țară noastră;
- c) S-au încheiat acorduri de cooperare cu organisme profesionale din alte trei țări (Liban, Bulgaria și Israel) și a fost reînnoit acordul de cooperare cu Camera Auditorilor din Ungaria;

Aspect de la întâlnirea semnării acordului de cooperare
dintre profesia contabilă din România și Israel

- d) Cu sprijinul organismelor profesionale din Franța și Italia au fost organizate în România cinci seminarii profesionale pentru formarea de lectori în domenii de interes, cum ar fi: controlul de calitate în profesia noastră, aplicarea standardelor internaționale de contabilitate, fuziuni, achiziții, evaluări de întreprinderi și altele.
- **În plan multilateral**, în anul analizat, au avut loc următoarele acțiuni mai importante:
- a) Ca membru IFAC s-a participat la Adunarea generală de dare de seamă și de alegeri a acestui important organism internațional;
 - b) A continuat reprezentarea CECCAR la nivelul FEE; deși, din rațiuni financiare, participarea la reuniunile grupelor de lucru a constat doar în completarea și transmiterea răspunsurilor la chestionarele solicitate, Corpul a ținut o legătură strânsă cu conducerea Federației, care a culminat cu participarea la Congresul nostru a președintelui FEE. Conducerea CECCAR a participat la Adunarea generală a FEE din 6 decembrie 2000 și la reuniunea de lucru organizată cu țările membre din Europa centrală și de sud-est (Ungaria, Cehia și Slovenia); cu această ocazie au fost analizate progresele înregistrate în cele patru țări, în vederea admiterii acestora ca țări cu drepturi depline;
 - c) Ca membru fondator și ca membru al Consiliului Federației Expertilor Contabili Mediteraneeni, Corpul a participat la prima ședință a Consiliului acestei Federații, care a avut loc la Istanbul;

- d) De asemenea, CECCAR a continuat eforturile de constituire a unui organism regional care să sprijine dezvoltarea profesiei contabile din zona Europei de sud-est; aceste eforturi s-au concretizat în continuarea demersurilor pentru înființarea unei Federații regionale, acțiunile desfășurându-se sub îndrumarea organismelor internaționale de profil: UNCTAD, OECD și USAID. Negocierile pentru înființarea unei federații sunt în faza finală;
- e) În sfârșit, în ideea promovării de către CECCAR a constituirii în România a unei asociații a profesiilor liberale au fost inițiate legături și relații cu Consiliul European al Profesiilor Liberale de la Bruxelles.

Reglementări privind profesia

1) S-au publicat, în Monitorul Oficial al României, modificările Regulamentului de organizare și funcționare a CECCAR, după obținerea avizelor favorabile de la Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Justiției. În urma acestei acțiuni, s-a republicat în Monitorul Oficial al României Regulamentul de organizare și funcționare a CECCAR.

2) Intervenții la autoritățile publice, în speță la Ministerul Justiției, la Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, la Ministerul Finanțelor Publice, în vederea clarificării tuturor aspectelor privitoare la aplicarea prevederilor Legii nr. 186/1999.

3) Având în vedere și demersurile CECCAR, s-a obținut modificarea art. 156 din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, prin Legea nr. 127/2000.

4) În cursul anului 2000 a fost elaborat și supus aprobării Guvernului noul Regulament privind accesul la profesia de expert contabil și de contabil autorizat, acesta intrând în vigoare prin Hotărârea Guvernului nr. 562/2000.

5) A fost clarificată situația patrimoniului imobiliar al CECCAR, contractele de vânzare-cumpărare încheiate fiind puse de acord cu Legea de organizare și funcționare a Corpului.

6) S-au făcut demersuri la Ministerul Justiției pentru modificarea celor două Coduri de procedură, penală și civilă, în sensul:

- admiterii societăților comerciale de expertiză contabilă la efectuarea expertizelor contabile judiciare;
- reglementării unor criterii de determinare a onorariilor aferente expertizelor contabile judiciare, cele acordate actualmente de către instanțele judecătorești și organele de cercetare penală fiind considerate, de cele mai multe ori, derizorii de către membrii noștri.

7) CECCAR a publicat "Cartea expertului contabil și a contabilului autorizat", care cuprinde toate normele referitoare la Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România și membrii săi, de la Legea sa de organizare și funcționare, până la normele emise pentru aplicarea acesteia, sectorul juridic ocupându-se de strângerea și sistematizarea întregului material.

Editarea publicațiilor de specialitate

■ Revista Corpului, *Contabilitatea, expertiza și auditul afacerilor*, a continuat să fie editată lunar în anul 2000, în condiții de calitate tot mai bune.

■ A fost editat *Raportul anual al Corpului*, pentru informarea organismelor interne și internaționale cu care Corpul întreține relații de colaborare și de conlucrare.

■ A fost editată *Cartea expertului contabil și a contabilului autorizat*, cuprinzând toate reglementările legale și normele interne ale Corpului.

- A fost editată lucrarea cuprinzând *Teste grilă pentru examenul de acces la profesia de expert contabil și de contabil autorizat*.
- S-au elaborat și tipărit primele *Norme profesionale*, care să constituie criterii de referință pentru asigurarea calității lucrărilor executate de membrii Corpului.
- De asemenea, au fost editate lucrarea *Control economico-financiar*, autori Ion Florea și Radu Florea, precum și cartea *Congresul al XIII-lea al profesiei contabile din România*.

Activitatea organelor de conducere și a structurilor organizatorice și funcționale ale Corpului

Pe întreg parcursul anului, reuniunile Consiliului Superior și ale Biroului Permanent al acestuia au fost convocate și s-au desfășurat la termenele și în condițiile normelor. De fiecare dată s-au dezbătut, s-au analizat și s-au luat măsuri concrete privitoare la realizarea hotărârilor Conferinței Naționale din anul 2000 și ale Consiliului Superior.

Biroul Permanent al Consiliului Superior s-a reunit în 12 ședințe și a fost consultat telefonic în alte opt cazuri, emițând decizii importante pentru activitatea curentă a organelor și structurilor funcționale ale Corpului.

A avut loc o reuniune de lucru cu conducerile tuturor filialelor, președinții și secretarii, la Băile Felix - județul Bihor, în 17 iunie 2000, unde s-au dezbătut pe larg problemele actuale ale profesiei contabile.

În scopul protejării membrilor Corpului, în baza hotărârii Conferinței Naționale au fost înființate Comisiile de apel de la nivel central și local și au fost emise norme cu privire la organizarea și funcționarea acestora. Aceste comisii trebuie să funcționeze, având în vedere că membrii Corpului sunt din ce în ce mai mult supuși unor amenințări și presiuni.

Au fost intensificate relațiile cu presa, radioul și televiziunea, atât la nivel central, cât și la nivelul unor filiale. Conducerea Corpului a avut peste 60 de prezențe în presă, la radio și la posturile de televiziune, o prezență activă în mass-media având-o, în 2000, și filialele Mehedinți, Arad, Bihor, Gorj etc.

Au sporit acțiunile ce vizează cunoașterea și recunoașterea CECCAR pe plan internațional.

Adunările generale de dare de seamă pe anul 2000, desfășurate în perioada 15 ianuarie - 15 martie 2001 la toate filialele CECCAR, au arătat că s-au înregistrat progrese în ceea ce privește creșterea prestigiului Corpului în activitatea economico-socială din județe.

Și în activitatea desfășurată în anul 2000, Consiliul Superior al Corpului, precum și consiliile filialelor au acordat o atenție deosebită conlucrării cu reprezentanții Ministerului Finanțelor Publice.

O analiză atentă conduce la aceeași concluzie ca în anii anteriori, că acea comunicare care trebuie să existe între conducerile celor două instituții, CECCAR și Ministerul Finanțelor Publice, a fost permanent scurtcircuitată de anumite persoane și grupuri de persoane din eşaloanele inferioare din cadrul celor două instituții.

CECCAR își pune mari speranțe în noua conducere a Ministerului Finanțelor Publice, nădăjduind că aceasta va înțelege rolul Corpului în realizarea programului de reformă în domeniul contabilității și contribuția pe care acesta o poate avea la realizarea programului de guvernare.

Congresul al XIII-lea al profesiei contabile din România

În perioada 15-16 septembrie 2000, în complexul expozițional ROMEXPO din București, au avut loc lucrările Congresului al XIII-lea al profesiei contabile din România, eveniment organizat de către Corpul Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR), în baza Hotărârii Consiliului Superior al Corpului nr. 99/27, art. 11, din 24 iulie 1999.

La lucrările Congresului au fost prezenți **750 de experți contabili și contabili autorizați** (reprezentanți ai profesiei atât din cele 41 de filiale județene ale CECCAR, cât și din companiile străine de consultanță, prin societățile de expertiză contabilă care activează în țara noastră), invitați străini, personalități de marcă ale profesiei contabile din peste 20 de țări, **reprezentanți ai administrației centrale și locale și ai mass-media.**

Forurile internaționale de prestigiu - IFAC (Federația Internațională a Contabililor) și FEE (Federația Experților Contabili Europeni) - au fost reprezentate de Dietz Mertin, președintele IAPC/IFAC, Wim de Bruijn, președintele Comitetului pentru Respectarea Obligațiilor Statutare al IFAC, și de Hélène Bon, președinta FEE.

Aspect din timpul lucrărilor Congresului al XIII-lea al profesiei contabile

Aspecte din timpul lucrărilor Congresului al XIII-lea al profesiei contabile

Tema centrală a Congresului a fost *Profesia contabilă din România la granița dintre milenii* și a constituit un excelent prilej pentru analiza stadiului dezvoltării profesiei, pentru o mai bună înțelegere a modului de organizare și exercitare a profesiei libere de expert contabil și contabil autorizat, a locului și rolului acestei profesii în spațiul socio-economic al țării noastre, a locului și rolului Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România în cadrul societății civile, în cadrul instituțional creat în țara noastră în această etapă de tranziție către o economie de piață.

Spicuiuri din alocuțiunile transmise de oaspeții prezenți la Congres:

Alocuțiunea dnei HELENE BON,
președinta Federației Europene a Expertilor Contabili (FEE),
la Congresul al XIII-lea al profesiei contabile din România

Sunt foarte bucuroasă că mi s-a oferit din nou prilejul să vin în țara dumneavoastră, ocazie cu care doresc să vă transmit urările frățești din partea confrăților dumneavoastră europeni.

Președintele dumneavoastră, domnul Marin Toma, mi-a dat o libertate totală să-mi fac discursul așa cum vreau, ceea ce nu este foarte la îndemână. Și, decât să vă vorbesc din nou de ceea ce ați putea percepe ca fiind modelul european, prefer să vă împărtășesc câteva gânduri adunate în cei 14 ani petrecuți în slujba profesiei contabile și să evoc trei domenii: cel al reglementării profesionale, care poate să vă intereseze, cel al armonizării, care este în curs de realizare, și cel al incidentelor asupra profesiei contabile, în general, și asupra profesiei contabile europene, în particular, și impactul acestei evoluții, a acestei armonizări asupra modului de reglementare a profesiei.

Toate profesiunile europene sunt reglementate, mai mult sau mai puțin, din punct de vedere comunitar; principalul cadru regulamentar pe care îl avem este cel definit de directivă, care privește rolul și calificarea controlorului legal de conturi.

Este vorba de reglementarea comună în cadrul Uniunii Europene, iar pentru rest, după culturi, după țări. Reglementarea privește, la modul general, acordul, agrementarea pentru exercitarea profesiei de expert contabil. Fără să intrăm în detalii, deci, în funcție de culturi, de țări, de puterile publice în raport cu aceste instituții profesionale, lucru mai mult sau mai puțin important, căci unele țări, mai ales de cultură anglo-saxonă, în prezent, sunt foarte legate de ceea ce numesc "self-regulation". Deci, reglementarea în cadrul profesiei.

Care sunt serviciile pe care le furnizăm comunității economice care ar putea să justifice implicarea autorităților publice ori mai mari, la o supraveghere mai fermă a activității noastre din partea puterilor publice, a autorităților publice?!

Serviciile pe care le furnizează profesia noastră agenților economici sunt de o mare diversitate. Putem ține evidențe contabile, putem ține contabilitatea pentru a determina masa de impozitare, putem calcula prețul de cost, putem calcula profitul pe sectoare, pe produs și pe vânzări, putem administra trezoreriile întreprinderilor, pe produs și pe vânzări, putem administra trezoreriile întreprinderilor, dar mai putem să le oferim partenerilor economici din întreprindere securitatea informațiilor contabile și financiare, pe care întreprinderile sunt obligate să le comunice publicului când fac apel la piața financiară.

Dar, chiar dacă nu mergem atât de departe ca să ajungem la recurs la piața financiară, cineva care se pregătește să deschidă un credit la o întreprindere este interesat de fiabilitatea conturilor și de securitatea acestora. Și, din acest motiv, profesiunea noastră în ansamblul ei - deci toate profesiunile care țin de contabilitate - cred că are un rol important în fața publicului și slujește în acest mod interesul general.

Când slujim interesul general putem să intrăm în sfera de interes a autorităților publice și astfel, în interiorul Comunității Europene, a putut fi reglementată admiterea controlorilor legali de conturi.

Se crede că este suficient și este necesar să mergem mai departe. Oare o încadrare greoaie a unei profesiuni, de către autoritățile publice, asigură un credit mai solid pentru activitățile profesiei noastre?

Personal nu cred că lucrurile stau așa. Veridicitatea conturilor depinde de mult mai mulți factori. Cred că sunt noțiuni la care se revine foarte adesea la ora actuală, cum ar fi conducerea întreprinderii și răspunderile pe care conducătorii întreprinderilor le au asupra conturilor pe care ei înșiși le-au hotărât, le-au stabilit. Aș putea să merg mai departe și să spun că este foarte important ca autoritățile publice să-și dea seama de utilitatea profesiei noastre și să sprijine în acest sens eforturile noastre în asumarea responsabilităților.

Vorbim din ce în ce mai des de transparență, se vorbește de viziune comună, de arhitectură în numele instituției internaționale. De aceea, trebuie să vedem unde anume se situează responsabilitatea fiecăruia, responsabilitatea autorităților publice prin a crea condiții pentru funcționarea normală a profesiei contabile, în a nu crea obstacole pentru independența acestei profesii.

Deci, când vorbim de reglementarea profesiilor, suntem departe de a fi rezolvat totul. Este necesar să împărtășim aceeași viziune asupra responsabilității tuturor celor angajați în acest domeniu, a tuturor actorilor, adică puterile publice, care trebuie - și aici este un adevăr brut pe care toată lumea îl cunoaște - să aplice mai întâi la ele însele ceea ce recomandă altora.

În aceste condiții putem să fim exigenți și le putem cere auditorilor competență, independență și responsabilitate. Aceste noțiuni pe care vi le-am supus atenției sunt dezvoltate la nivel internațional, în colocvii care adună periodic reprezentanții marilor instituții financiare, ca Banca Mondială, reprezentanții auditorilor și ai Curților Supreme de Auditori, reprezentanți ai organismelor care supraveghează bursele și piețele financiare și, bineînțeles, reprezentanții profesiei noastre, care vin nu numai din Europa, ci din toate colțurile lumii. Și trebuie să spun că efectele crizei asiatice, pe care toată nimeni nu a uitat-o încă, au fost revelatoare și au subliniat această necesitate, aceste solidarități între diverși actori din viața economică, fie din sectorul public, fie din cel privat.

Al doilea punct pe care aș fi vrut să-l abordez este armonizarea, care este în curs de desfășurare în Europa comunitară și care se face într-un context de internaționalizare și, totodată, de accelerare. Timp de o anumită perioadă, 10 sau chiar 20 de ani, ne-am gândit că armonizarea se va face după standarde europene. Comisia a fost prima care a recunoscut acest lucru, în 1995, în ceea ce ne privește pe noi, cei din profesia contabilă. Normalizarea de care avem noi nevoie în meseria noastră nu poate să fie separată de tendința normalizării internaționale pe care o determină globalizarea schimburilor și a afacerilor.

Deci mizele, provocările au determinat autoritățile europene să aleagă norme, standarde internaționale, fie că este vorba de norme ale contabilității sau de proceduri, norme de audit etc. în care am putea exercita noi o anumită influență. După mai multe dezbateri și după reorganizarea recentă a organismului de normalizare, pe care îl cunoașteți foarte bine, Comisia Europeană a ales, în ceea ce privește normele contabile, normele IASC.

Fără să-mi doresc să mă opresc asupra motivațiilor acestor alegeri, aș dori să revin mai curând asupra modalităților de aplicare a acestei opțiuni. Comisia va propune în Parlamentul European adoptarea pentru conturile consolidate ale societăților cotate, începând de la 1 ianuarie 2005 cel mai târziu, adoptarea normelor IASC. În același timp, a evocat posibilitatea, pentru statele membre, de a extinde această alegere a normelor la conturile societăților necotate și chiar la conturile individuale ale societăților din țările membre ale comunității.

Este un proiect foarte important pentru profesia noastră și va necesita un efort de pregătire și de calificare uriaș pentru profesie. Trebuie pusă foarte repede problema dacă putem suporta în fiecare țară două seturi de norme, unele pentru conturile consolidate, celelalte pentru conturile naționale. Cred că unificarea va merge foarte repede, dar dacă nu ne hotărâm să avem o dualitate de reguli și, eventual, o dualitate de profesioniști, iar dacă armonizarea poate să meargă până acolo, o să vedem foarte repede cum apare deconectarea dintre regulile contabile și cele fiscale.

Iată o decizie a Comisiei care va face obiectul unei discuții. În ceea ce privește aplicarea, nu știu dacă ați aflat, dar precizez, Comisia Europeană - este o decizie politică asta - a hotărât să pună în practică un soi de mecanism de recunoaștere a acestor norme, iar acest mecanism are două niveluri, unul tehnic și unul politic. În ceea ce privește nivelul tehnic, acesta este legat oarecum de preocupările despre care am vorbit mai înainte. Comisia, deci, a hotărât că acest nivel tehnic ar putea fi administrat de sectorul privat, într-un fel, și a cerut Federației noastre să examineze, împreună cu federațiile întreprinderilor, cu experții, cu analiștii financiari și cu organismele de normalizare, mijloacele de a crea acest nivel tehnic.

Vedeți însă că pentru hotărâri atât de importante cum este alegerea acestor norme contabile ne putem gândi la împărțirea competențelor între un sector privat și sectorul regulamentar obișnuit.

În rest, suntem implicați, pentru că este vorba de normalizare și de procedurile de audit, suntem deci angajați pentru mai mulți ani în lucrări și eforturi.

Sunt necesare, ca bază pentru deciziile Comisiei, studii privind adaptarea și aplicarea unor norme de audit internațional în Europa comunitară, privind controlul calității, norme pentru asigurarea controlului calității, privind principiile esențiale pe care ar trebui să le recunoaștem în Europa, pentru că este vorba despre independență și, în sfârșit, lucrări care sunt legate de raportul de audit, de raportul comisarilor de control intern.

Deci vedeți că profesiunea noastră are un dialog foarte fructuos cu comunitatea, și cu cât internaționalizarea progresează, cu cât este mai rapidă, cu atât nevoia de armonizare europeană este și ea mai rapidă, odată cu introducerea Euro și cu voința oamenilor politici europeni de a favoriza nașterea unei piețe financiare. Devine din ce în ce mai clar că puterea comunitară nu va putea face chiar totul și că ar fi nevoie de o împărțire a competențelor între factorii de decizie din lumea economică, care trebuie să-și asume unele responsabilități, și puterile regulamentare, fie că este vorba de puteri exercitate de un Parlament, de o autoritate administrativă sau de o putere asemănătoare celor care stabilesc regulile pe piață.

**Alocuțiunea dlui JACQUES POTDEVIN,
președinte de onoare al Companiei Naționale a Comisarilor de Cont,
responsabil cu acțiunile de cooperare internațională ale profesiei franceze**

*Domnule președinte,
Doamnelor și domnilor,*

Întotdeauna a fost o mare plăcere pentru delegațiile străine să vină în România. Astăzi, această plăcere este de două ori mai mare pentru mine, căci ani de-a rândul m-am întrebat de ce există între profesiunea franceză și profesiunea română un fel de "complicitate" pe care n-am înțeles-o întotdeauna; ei bine, această complicitate nu este greu de înțeles, deoarece profesiunea franceză respiră de mulți ani același aer înmiresmat ca și profesiunea română, de vreme ce avem aceeași origine.

Din 1920 și până în prezent, desigur, ne-am inspirat după modelul românesc, dar fiecare dintre noi și-a croit propriul drum, a avut propria evoluție, iar Franța, după cum știți, a intrat pe un făgaș cu caracter european. Este un demers făcut cu mult timp în urmă și în momentul de față aș dori, domnule Președinte, să vorbesc despre ceea ce se petrece acum într-un oraș care nu se află prea departe de dumneavoastră, care se numește Bruxelles și unde se iau multe decizii care vă privesc direct.

Pentru a face rapid o scurtă istorie, cunoașteți faptul că noi trăim în Europa, respectând un sistem de directive și deci profesiunea noastră se bazează pe aceste directive; cea de-a IV-a Directivă este cea conform căreia se elaborează normele contabile pe plan european, iar cea de-a VIII-a Directivă este cea care organizează auditul legal pe plan european. În sfârșit, Europa, care și-a construit un sistem accelerat, are la dispoziția sa instrumente necesare și suficiente.

Prin urmare, toată lumea s-a întrebat de ce, în luna mai 2000, Comisia Europeană, după îndelungi reflecții, a decis ca ansamblul societăților cotate pe piețele financiare să adopte normele IASC.

Iată, prin urmare, o vastă regiune a Europei care, chiar dacă s-a dotat cu toate instrumentele necesare, își spune într-o bună zi, în sfârșit, că oricare ar fi calitatea activităților noastre din Europa, până la urmă adoptăm o normă internațională, care este norma IAS.

În același timp, Europa și Comisia precizează că, din momentul în care vom avea un limbaj comun în materie de norme contabile, va trebui să avem un limbaj comun și în materie de audit, și că auditul, pe plan european, va trebui - pentru toate societățile cotate - să fie realizat în aceleași condiții pe întreg teritoriul.

Iată deci consacrarea aplicării Directivei a VIII-a, a aplicării unui standard mondial de calitate recunoscută, așa cum sunt normele IASC. Pentru realizarea acestui deziderat, Comisia se bazează pe o organizație foarte importantă, care se numește Federația Expertilor Contabili Europeni (FEE). Această federație nu cuprinde neapărat toate instituțiile europene; ea cuprinde toate instituțiile pe care Federația le acceptă în sânul ei. Există, deci, un examen de trecere pentru a putea participa la lucrările FEE, iar acest examen corespunde mai ales felului în care sunt structurate statutele și faptului de a ști dacă auditorii care fac parte din aceste instituții corespund aplicării normelor de independență stipulate în Directiva a VIII-a.

Avem, prin urmare, un șantier extraordinar care, înainte de anul 2005, va organiza în întreaga Europă practicile profesionale, care vor fi aceleași, la fel ca și limbajul comun.

Acest lucru produce în mod mecanic ceea ce mulți profesioniști europeni doresc, adică o delimitare, o rupere a legăturii dintre norma contabilă, care reprezintă limbajul economiei, și necesitatea existenței normelor fiscale, care reprezintă necesitățile prerogative și care vor rămâne apanajul, fără nicio îndoială, peste ani, al regiunilor din Europa. Limbajul economic, delimitat astfel de limbajul fiscal, permite înțelegerea corectă, permițând mai ales utilizatorului de conturi, acționarului, salariatului, furnizorului, bancherului să înțeleagă mai bine și să compare mai bine sistemele societăților care compun piețele financiare.

Astfel, conturile vor fi mai ușor de comparat și, de ce nu, vom avea posibilitatea de a alege țările în care fiscalitatea va prezenta mai multă siguranță față de alte țări.

Noi am rezolvat, în final, această problemă a diferențierii, am permis, în sfârșit, ca societățile să se poată cota liber dintr-un loc într-altul, deoarece profesioniștii vor opera cu aceleași sisteme de control, într-un limbaj contabil comun.

Ce spune Directiva a VIII-a în această privință, ce dorește FEE, ce dorește Comisia? Ei bine, fie niște organizații formate din profesioniști independenți - independență și, desigur, mai întâi competență; apoi un control de calitate și un număr oarecare de incompatibilități ale funcțiilor: nu putem fi auditori dacă suntem salariați unor organizații. Putem să ne consacram numai activităților meseriei de contabil și controlului acestora, dar există în același timp incompatibilitatea exercițiului. Asta înseamnă că cel care face treaba nu poate să o și controleze și prin urmare există și vor exista din ce în ce mai multe reguli, delimitări între serviciile de audit și celelalte servicii.

După părerea mea, acestui spirit i se conformează profesioniștii europeni și în acest spirit Federația își exercită activitatea pe lângă Comisie și tot în acest spirit, fără nicio îndoială, am dori să-i vedem acționând pe cei care s-au format la școala contabilității, acum câțiva ani.

Fiind conștienți de problemele pe care le întâmpinați, trebuie să știți că profesioniștii francezi care participă, prin programul PHARE, la crearea și la evoluția organizației dumneavoastră, au reflectat și analizat tot ceea ce se întâmplă la dumneavoastră, făcând cunoscută opinia noastră în diferite organizații internaționale prin discuții și printr-un referat scris, din care îi voi înmâna un exemplar domnului Președinte Toma, mâine dimineață.

Vă mulțumesc pentru atenție!

Vă doresc un Congres fructuos!

**Salutul adresat Corpului de dna EVA ROKOSOVA,
secretar general al Camerei Auditorilor din Republica Cehă**

*Doamnelor și domnilor,
dle președinte al CECCAR,*

Este o mare onoare pentru mine să iau parte la acest Congres cu subiecte foarte incitante pe ordinea de zi. Vă mulțumesc pentru primirea calduroasă de care am beneficiat la București, și îi mulțumesc în special dlui președinte Marin Toma.

Permiteți-mi să vă transmit multe salutări și un mesaj din partea auditorilor cehi. Am dori să cooperăm cu organizația dvs., pentru că ne confruntăm cu aceleași probleme și subiecte în economia noastră în tranziție, similară cu cea din țara dvs.

Vă dorim mult succes în dezvoltarea profesiei contabile și în desfășurarea acestui Congres.

Vă mulțumesc pentru atenție!

**Salutul adresat Corpului de dl. CONSTANTIN AESSIOPOULOS,
vicepreședintele Institutului Contabililor Autorizați din Grecia**

Stimați colegi,

Institutul Contabililor Autorizați din Grecia este reprezentat aici de președintele său, dl. Harilaos Alamamos, care se află în sală, și de mine, vicepreședintele institutului.

Nu am avut ocazia unei colaborări între cele două instituții, dar cred că, în viitorul apropiat, vom avea această ocazie, atât la nivelul institutelor, cât și între firmele de audit din Grecia și România. Această afirmație se bazează pe convingerea mea că, până acum, multe firme grecești au investit în România și știu că mai sunt foarte multe care intenționează să investească aici. De aceea, sunt sigur că vom avea posibilitatea de a colabora. Din fericire, există o limbă universală de comunicare între noi, între colegii greci și români, limba standardelor internaționale de contabilitate și a celor de audit.

În numele Institutului Contabililor Autorizați din Grecia și al colegilor noștri, vă dorim mult succes la conferință!

Vă mulțumesc foarte mult!

**Salutul adresat Corpului de dl ELIO KUNZ,
consilier național la Consiglio Nazionale dei Regionieri e Periti Commerciali
din Italia**

*Stimate dle președinte,
Stimați colegi și prieteni din România,*

Am onoarea de a vă aduce, împreună cu colegul meu, Antonio de Troia, aici prezent, salutul Consiliului Național al Contabililor Comerciali din Italia.

Pentru mine se reînnoiește o ocazie prețioasă de a trăi momente deosebite între prieteni, momente de căldură latină.

Când se vorbește de intervențiile străine, eu nu le-aș numi intervenții ale reprezentanților străini, ci le-aș numi intervenții ale fraților de origine latină. Ar fi mult mai reprezentativ pentru începutul nostru să avem un interes comun în reprezentarea contabilității în lume, în lumea noastră latină, care a fost maestrul contabilității, maestrul auditului.

Cu acest scop, în congresul dvs. dintre milenii, am dorit să am plăcerea să ofer președintelui dvs. o lucrare, în producție încă, din cea mai mare lucrare a acestui mileniu care ia sfârșit, cea mai mare lucrare realizată la mijlocul acestui mileniu și încă în vigoare, opera lui Luca Pacioli, pe care o înmânez acum președintelui dvs., dacă dorește să se apropie. Opera este "Divina proporție" de Luca Pacioli.

Vă mulțumesc pentru intervenție, vă mulțumesc pentru tot și succes pentru acest Congres fabulos, datorită îndeosebi imensei participări internaționale!

**Salutul adresat Corpului de dl. JOAO MAIA E SILVA,
reprezentant al Camerei Revizorilor de Conturi din Portugalia**

Bună ziua!

Nu eram pregătit să mă adresez dvs.

L-am cunoscut pe președintele dvs. în urmă cu mulți ani, când eram vicepreședinte al FEE.

Am fost invitat aici pentru a avea o intervenție cu privire la controlul calității auditorilor.

Vă doresc succes la lucrările Congresului și vă mulțumesc pentru atenție!

**Salutul adresat Corpului de dl. GRENVILLE JOHNSTON,
președintele Institutului Contabililor Autorizați din Scoția**

*Stimate dle președinte Toma,
Stimați membri ai CECCAR,*

În calitate de președinte al Institutului Contabililor Autorizați din Scoția sunt încântat să particip la conferința dvs. Institutul nostru este cel mai vechi institut înființat din lume, iar motto-ul nostru este "Caută adevărul!", cuvinte pe care le-am auzit și aici în această dimineață.

Mă aflu aici și ca reprezentant al Comitetului Consultativ al tuturor corpurilor de contabilitate din Regatul Unit și Irlanda și vă transmit cele mai bune urări din partea lor.

Aceasta este prima mea vizită în România și observ că au loc schimbări majore, pe măsură ce vă apropiați de aderarea la Uniunea Europeană. Admir în mod deosebit progresul pe care l-ați realizat și pe care încă trebuie să-l faceți pentru a reuși.

Noi, ca țară, inclusiv Scoția, ca parte a Marii Britanii, a trebuit să trecem prin același proces, dar cred că a durat mai mult pentru a reuși. Cel puțin avem experiență și putem să vă oferim asistență și consiliere. M-am gândit că poate vă interesează să știți că activitatea mea profesională, în extremitatea nordică a Scoției, nu înseamnă doar audit și fiscalitate. Un număr mare dintre membrii noștri lucrează individual și rămân membri ai institutului, iar alții lucrează în sectorul public, dar rămân membri ai institutului și respectă regulile și etica sa. Dar activitatea mea ține de oameni, de aspirațiile lor, de standardul lor de viață, de economiile lor, de investițiile lor, de pensii și de afaceri.

În această dimineață am auzit menționându-se că profesioniștii dvs. trebuie să ia în considerare posibilitatea de a deveni consultanți în afaceri și vreau să vă spun că acest lucru se întâmplă și cu profesia din țara noastră. Lucrăm în domeniul auditului, investițiilor și solvabilității afacerilor, iar aceste domenii sunt reglementate de stat. Dar lucrăm și în evidența contabilă, și în domeniul fiscalității, care în țara noastră nu sunt reglementate de stat, iar institutul nostru are un rol important în asigurarea calității serviciilor pe care le oferim.

În prezent, capitalul se mișcă în toată lumea cu o rapiditate foarte mare și același lucru se întâmplă și cu serviciile de contabilitate. Dacă sunteți francez, sau olandez, sau danez și doriți să investiți în Scoția, probabil că veți apela la cineva ca mine pentru asistență, iar noi vom căuta să vă ajutăm cu documentele necesare, în negocierile cu autoritățile fiscale și mai ales în negocierile cu băncile, ceea ce poate că este cel mai important dintre toate. Activitatea noastră este reglementată de guvernul nostru. Îmi face plăcere să vă spun că, în general, nu întâmpinăm probleme majore. Se întâmplă să avem diferende, dar încercăm să le rezolvăm și să ne continuăm colaborarea.

Îmi face plăcere deosebită că mă aflu aici și că Institutul nostru de Contabili Autorizați din Scoția este reprezentat aici pentru a vă asista în implementarea programelor guvernamentale și ale Uniunii Europene. Dar Institutul nostru ar dori să vă ajute și în realizarea schimbărilor necesare, pentru a progresa în următorii ani, iar aseară i-am oferit acest lucru președintelui dvs. Sper într-adevăr să vă fim de ajutor.

Am auzit menționându-se o îngrijorare cu privire la numărul profesioniștilor dvs. Institutul nostru numără 14.000 de membri. Nu vă faceți probleme pentru că sunteți puțini. Calitatea este cea care contează.

Aștept cu plăcere conferința dvs. și vă mulțumesc foarte mult pentru că m-ați invitat.

**Salutul adresat Corpului de dl. PETER KEMP,
directorul Fundației pentru Management
Financiar - Contabil din Marea Britanie**

Sunt foarte bucuros și onorat să mă aflu astăzi aici. Aceasta nu este prima dată când sunt în România alături de profesiunea contabilă. Am fost la Sibiu la cel de-al XII-lea Congres al dvs., cu puțin timp înainte de aceasta am făcut parte din echipa care a studiat candidatura CECCAR la aderarea la FEE, și sperăm să finanțăm și să demarăm ideea pan-balcanică pe care dl. Toma o susținea atunci și pe care sper că a continuat să o susțină. Astfel, am mulți prieteni aici, atât români, cât și din alte țări, și mă bucur foarte mult să revin.

Fundația pe care o reprezint îmi va încheia din păcate activitatea, din cauza lipsei de bani, dar profesia britanică va dori cu siguranță să sprijine în continuare profesia română. Președintele Johnston, de la Institutul Scoțian, tocmai v-a prezentat o decizie a profesiei britanice, pe care cu siguranță vor să o sprijine.

Aș dori să repet urările pe care vi le-a transmis dumnealui și din partea fundației mele și a membrilor noștri, care includ Institutul Scoțian, Institutul Englez, Institutul Irlandez și Organizația Experților Contabili Autorizați.

Rolul nostru este de a ajuta la crearea, în țările din Europa centrală, de profesii autonome, bine conduse, dedicate integrității și excelenței, și la promovarea unei mai bune înțelegeri a rolului contabilității, și auditului, și gestiunii financiare, în general, în țările Europei centrale și de est. Aceste obiective rămân la fel de importante mereu. Îmi face plăcere să cred că am contribuit puțin în această direcție.

Profesiile, indiferent dacă vorbiți de audit, sau de contabilitate, sau de gestiunea financiară, trebuie să aibă un număr de calități pe care știu că dvs. le încurajați. Trebuie să fie corecte, competente și eficiente din punct de vedere metodologic. Trebuie să aibă standarde etice, pentru ca oamenii să aibă încredere. Trebuie să arate în așa fel încât noii absolvenți de la universități și colegii să li se alăture. Trebuie să ofere un numit statut, astfel încât publicul, cei ce activează în comerț, industrie și guvern să le respecte. Și, poate cel mai important, trebuie să ofere valoarea adevărată în schimbul onorariilor, pentru că, bineînțeles, contabilitatea, și auditul, și gestiunea financiară nu sunt servicii ieftine, dacă sunt efectuate cum trebuie, și deci trebuie efectuate cu profesionalism. După cum spuneam, aceste observații se aplică auditului și contabilității, și într-un fel și gestiunii financiare. Iar acestea sunt vitale, în opinia mea, din moment ce avansați într-o economie de piață ce își dezvoltă infrastructura industriei alături de sistemul bancar al asigurărilor, al legislației și toate celelalte elemente necesare de care are nevoie o economie pentru a prospera și pentru a susține interesul public.

Sunt conștient că există unele probleme care trebuie elucidate între structurile și profesiile de contabilitate și audit, iar noi vom face tot ceea ce se poate pentru a vă ajuta în acest sens, după cum a spus și dl. Johnston. Disputa lor reprezintă un aspect foarte, foarte important, din moment ce contabilitatea și auditul sunt atât de necesare în cadrul societății. Nu cred că se servește interesul public prin disputele excesive. Oamenii nu înțeleg acest lucru. Dar sunt sigur că situația va fi clarificată; alte țări au rezolvat acest lucru și sunt sigur că și România o va face. Este o sarcină foarte dificilă din toate punctele de vedere, dar știu cât ați progresat deja și sunt sigur că vom merge și mai departe împreună. Acest Congres va fi de un real ajutor. Experiența mea de la Sibiu demonstrează că este vorba de multă muncă, dar este și foarte plăcută. Vă voi vorbi mâine după-amiază, și nu știu dacă acest lucru se încadrează în categoria muncii dificile sau plăcute, dar în orice caz, vă repet urările de bine și de succes din partea mea și a fundației mele.

Salutul adresat Corpului de dl. prof. STOIAN DURIN,
președintele Institutului Bulgar al Profesiei Contabile

*Stimate doamne și stimați domni,
Stimate colege,
Stimați colegi,*

Vă rog să-mi permiteți să vă salut în numele Institutului Experților Contabili Diplomați din Bulgaria, să vă doresc ca lucrările Congresului să se desfășoare cu rezultate fructuoase și mult, mult succes în dezvoltarea profesiei contabile și profesiei de audit!

În Bulgaria avem o lege din anul 1991. Această lege a fost elaborată pe baza directivelor europene, în primul rând, pe baza celei de-a IV-a și celei de-a VIII-a Directive, și aș vrea să vă spun ce înțelegem noi prin acceptarea și aplicarea acestor două directive.

Auzind referatul prezentat de domnul președinte Marin Toma și pe cel prezentat de ex-ministrul de finanțe, domnul Theodor Stolojan, am crezut că dumnealor au furat ceva din referatul meu, din ceea ce am vrut eu să prezint aici, pentru că problemele semnalate de dâșii sunt probleme cu care ne confruntăm și noi, în Bulgaria, astfel că, bineînțeles, mi-am dat seama că avem foarte multe probleme comune de rezolvat.

Avem, în Bulgaria, 35 de standarde bulgărești, elaborate pe baza standardelor internaționale de contabilitate, și avem 20 de standarde pentru auditori, elaborate pe baza standardelor IFAC. Avem codul nostru etic profesional, elaborat pe baza Codului IFAC.

Noi, în Bulgaria, am hotărât și am făcut o propunere încă de anul trecut ca, de anul viitor, să elaborăm și să aplicăm direct standardele IFAC în Bulgaria, să nu mai fie standarde bulgărești, să aplicăm Codul profesional etic al IFAC și, referitor la propunerea pentru anul 2005, să aplicăm standardele europene și internaționale, începând chiar cu 1 ianuarie 2004. Iar toți cei care fac evidențe contabile, care consolidează evidențele contabile să aplice și ei standardele internaționale.

Toate firmele care își depun acțiunile la bursele din Bulgaria sau din străinătate, numai să fie cine să le cumpere, să aplice direct standardele internaționale.

La noi în Bulgaria, ca și aici la dumneavoastră, există multe probleme, însă aș vrea să subliniez numai două:

- prima problemă este legată de independența noastră; această independență are două caracteristici importante: trebuie să susținem, să consolidăm profesionalismul nostru. Fără asta nu putem face absolut nimic, dar nu pe baza profesionalismului pe care l-am acceptat până acum câțiva ani, centralizare etc., ci profesionalism pe baza standardelor internaționale de contabilitate;
- a doua problemă: trebuie să avem o mare responsabilitate, independența nu poate fi nelimitată, trebuie să fie între anumite limite și mai ales între limitele profesionalismului, ale eticii și o răspundere limitată. Ca să nu ajungem și noi în situația în care a fost Coreea de Sud. Trebuie să ne ajutăm societățile, întreprinderile, pentru a se putea dezvolta în cadrul economiei de piață.

Suntem răspunzători, responsabili de dezvoltarea, evoluția economiei de piață. În legea noastră privind contabilitatea din Bulgaria avem un capitol special referitor la responsabilități și răspunderi. Nu e foarte plăcut să ne pregătim singuri un fel de ghilotină sau ceva asemănător numai pentru că ne aflăm în Balcani. Este foarte necesar pentru noi acest lucru.

Aș putea vorbi la nesfârșit, dar sunt foarte fericit și mulțumit să particip în cadrul unui auditor atât de numeros, alături de un public care și-a propus sarcini foarte importante.

Am avut posibilitatea să citesc și să aflu care sunt titlurile, temele principalelor referate care urmează să fie prezentate. Din aceste titluri am înțeles că nu vă rezumați numai la probleme de suprafață, ci pătrundeți și în profunzimea problemelor. Toate temele sunt atât de incitante încât îmi doresc să pot participa, concomitent, la toate secțiunile!

Vă mulțumesc pentru această posibilitate de a participa. Vreau să vă spun că pe domnul președinte Toma îl cunosc de curând, cam de un an de zile, dar noi, împreună cu dânsul, în acest scurt răstimp, am rezolvat o grămadă de probleme. Înființarea SEEPAD-ului, despre care dânsul a și amintit și, care, bineînțeles, s-a făcut și cu participarea noastră și la a cărei realizare vom contribui și în continuare.

Vreau să vă felicit pentru că, peste un an, veți sărbători 80 de ani de la înființarea instituției dumneavoastră. Noi, peste un an, vom sărbători 70 de ani de la înființarea instituției. Nu sunteți mai bătrâni decât noi, aveți, în plus, ceva mai mulți ani decât noi. Vom sărbători și 10 ani de la înființarea profesiei în Bulgaria.

Vă doresc să ne invitați la a 180-a aniversare de la înființarea instituției dumneavoastră! Și noi vom veni!

Vă mulțumesc foarte mult!

**Salutul adresat Corpului de dl .VIOREL ȚURCANU,
președintele Asociației Contabililor Profesioniști din Moldova**

*Domnule președinte,
Stimate doamne,
Stimați domni,*

În numele colegilor mei care se află aici în sală, din partea Asociației Contabililor Profesioniști din Moldova, vă salut călduros și doresc acestui for prestigios mari succese și realizări frumoase!

Asociația noastră există de-abia de patru ani și, în acest scurt timp, și-a dovedit competența, ocupând un teren foarte important atât în țară, cât și pe tărâm internațional.

Fiind membru asociat al IFAC, asociația noastră participă regulat la multe foruri internaționale și acest lucru ne permite să acumulăm o experiență mai bogată, dovadă și prezența noastră aici, la Congresul dumneavoastră de astăzi.

Noi, acum, finalizăm reforma contabilității și putem spune - nu cu laudă, dar cu fermitate - că, după părerea multor specialiști din Republică, aceasta este una dintre cele mai reușite reforme economice în Republică.

Avem grijă și de ridicarea nivelului de profesionalism al contabililor și auditorilor, realizăm programul de certificare, am aderat la Codul Etic Profesional al IFAC și multe altele.

Toate aceste succese se datorează contractelor strânse dintre cele trei structuri ale noastre: în primul rând, Asociația Contabililor, Proiectul reformei contabilității în Republica Moldova și profesorii Academiei de Studii Economice. Proiectul reformei are menirea, la fel, să ajute din toate punctele de vedere asociația noastră să obțină o independență, o stabilitate pe viitor.

Vorbim despre realizările noastre, care ne permit să ne mândrim cu ceea ce am făcut, însă este foarte important faptul că, pe viitor, asociația noastră să devină membră cu drepturi depline a IFAC, ceea ce ne dorim și sperăm că în viitorul apropiat se va realiza.

Ne bucurăm că avem ocazia să participăm la al XIII-lea Congres al dumneavoastră, al CECCAR, să ne întâlnim cu colegii cunoscuți, tradiționali, și să avem noi parteneri de colaborare.

Onorată asistență,

Republica Moldova, după cum se știe, din punct de vedere teritorial, cultural, economic, este foarte aproape de România. Însă României îi este mai aproape Occidentul și, după cum se știe, de acolo vine progresul în orice domeniu al activității noastre. De aceea, noi considerăm că drumul nostru de integrare în Europa este numai prin colaborare strânsă cu România și, cu ajutorul României, vom putea să prosperăm.

Aceasta se referă și la manifestația de astăzi, la contabilitate, pentru că noi vedem în CECCAR o instituție contemporană de organizare a profesiei contabile, spre care tinde și asociația noastră.

Vă mulțumim foarte mult de colaborare și îndeosebi mult-stimatului președinte, domnul Marin Toma, pentru că ne acordă permanent atenție.

Încă o dată, vă mulțumim!

Salutul adresat Corpului de dl. MORRIS KANNE, vicepreședintele Institutului Israelian al Profesiei Contabile

Mă bucur să particip la acest Congres. Aș vrea să vă felicit, dragi colegi, pentru această colaborare fructuoasă și de succes.

L-am întâlnit pe președintele dumneavoastră, domnul Marin Toma, la multe conferințe, în multe ocazii și cred că sunteți mândri de un președinte atât de bun și de dinamic.

Măine vom semna o convenție de cooperare cu institutul dumneavoastră, ceea ce va prilejui deschiderea camerei de cooperare între institutele noastre.

Avem multe probleme în comun, profesionale, și sper că acesta va fi un foarte bun început.

Aceasta nu este prima mea vizită în România, având în vedere că nora mea s-a născut în România.

Vă doresc succes!

Vă mulțumesc foarte mult!

Salutul adresat Corpului de dl. THEODOR STOLOJAN

În primul rând, stimați oaspeți, stimați colegi, mă bucur că mă aflu aici din nou, în rândul oamenilor cu care am lucrat de multe ori cot la cot, în Ministerul Finanțelor și apoi, mai departe, în Guvern.

Aș începe cu o mică istorioară, ca și domnul Toma¹. Când a izbucnit criza din Asia de Sud-Est - și mă refer, în primul rând, la Coreea de Sud, pentru că acest caz l-am studiat mai în amănunt - am fost șocat de cele întâmplate acolo, fiindcă știam că este vorba despre o țară competitivă, că are

¹ Când președintele CECCAR, domnul Marin Toma, s-a prezentat la tribună pentru a anunța congresmenii că alocuțiunea următoare va fi rostită de domnul Theodor Stolojan, și-a început comunicarea cu următoarele cuvinte: "Pentru că puțini dintre dvs. cunosc povestea nașterii Corpului Experților Contabili, am să vă spun o mică istorioară. În 1990, ministrul finanțelor de atunci - nu aveam Curte de Conturi - m-a trimis pe mine la primul Congres al Curților de Conturi din Europa, EUROSAI, la Madrid. La întoarcere, am prezentat un raport prin care am făcut două propuneri: înființarea Curții de Conturi din România și reînființarea Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România, organism cu tradiție, așa cum s-a spus și în mesajul trimis de președintele țării, Emil Constantinescu. Amândouă propunerile au fost însușite de Consiliul de administrație al ministerului - și așa s-a făcut că am pornit demersurile pentru reînființarea acestui Corp. Nu întâmplător, deci, aflându-se la originea înființării noastre, va veni acum în fața dvs., pentru a rosti câteva cuvinte, domnul Theodor Stolojan, fost ministru de finanțe, fost prim-ministru".

productivitate și că este într-o expansiune extraordinară spre cucerirea piețelor externe. Cum a ajuns această țară să intre într-o asemenea criză? Eu, ca economist, trebuia să înțeleg cum de a fost posibil acest lucru!

Nu numai eu am încercat să aflu ce se întâmplase. Au încercat și specialiști mai mari decât mine din Banca Mondială, din Fondul Monetar Internațional. Și, tot căutând, s-a descoperit un lucru foarte interesant. Cei cinci din lume - este vorba de firme recunoscute de expertiză contabilă, de auditing. Au făcut auditing la acele conglomerate care existau în Coreea de Sud și au și semnat auditing-urile. Dar niciunul din auditing-urile respective nu s-a făcut după standardele internaționale, recunoscute de contabilitate, ci au urmărit standardele locale. Când te uitați pe partea dreaptă a bilanțului contabil constatați că structura unui asemenea grup, din punct de vedere al obligațiilor, seamănă cu cea a unei bănci - fonduri proprii, împrumuturi, surse atrase. Sigur, de aici a fost doar un pas până să se înțeleagă veriga cealaltă care lipsea. Băncile din Coreea de Sud împrumutau pe termen lung aceste conglomerate industriale din Coreea de Sud, în timp ce aceste bănci se împrumutau pe termen scurt de pe piața internațională. A fost suficientă o simplă zguduire a încrederii pieței internaționale în Asia de Sud-Est pentru ca acest eșafod financiar să se prăbușească cu consecințele pe care le cunoașteți.

Sigur, Coreea de Sud a avut șansa să iasă rapid dintr-o asemenea criză, depreciind numai circa 40-50% în moneda națională, pentru că avea acele fundamente solide: productivitatea muncii, competitivitatea, și problema care se ridica era să se facă o restructurare financiară care, mai departe, s-a tradus într-o restructurare industrială, acea spargere a conglomeratelor, care continuă și astăzi.

Am dat acest exemplu pentru a înțelege, în primul rând, ce înseamnă importanța unei asemenea profesii în economia de piață.

Vă rog să-mi permiteți acum să încep cu o primă problemă: contabil, contabilitate, economia de piață. Este o profesiune onorabilă. Este, realmente, o profesiune pe care - noi, în socialism -, după cum cunoașteți, am reușit să o depreciem. Contabilul era ultima problemă în ceea ce se cheamă economia unei întreprinderi. Din păcate, intrând în tranziție, dorim să construim aici un sistem al economiei de piață, cu toate că foarte mulți au rămas cu aceeași cultură și nu înțeleg nici astăzi că această contabilitate este limbajul afacerilor.

Nu am inventat eu acest limbaj, el există în economia de piață și cine îl neglijează pățește ce am pățit noi, aici, în România, în 11 ani de zile. Este foarte important pentru un întreprinzător să facă investiții, să-și asume riscul, să nu se teamă că poate să aibă și insuccese și pierderi, în loc de succes. Se întâmplă curent în economia de piață. Dar este foarte important ca atunci când începi să pierzi, să știi că pierzi, că dacă nu știi că pierzi, te trezești în situația în care s-a trezit România, de nenumărate ori, în tranziție, cu bănci comerciale de stat, private și așa mai departe.

Prin urmare, nu insist prea mult asupra acestei probleme. Contabilitatea, auditing-ul, în economia de piață sunt elemente esențiale fără de care afacerile suferă dacă acestea nu sunt în regulă, nu sunt profesionale. Se pune problema răspunderii. Eu constat cu uimire, din nou, că atunci când noi am avut probleme cu BANCOREX, cu alte bănci private, nimeni n-a scos un cuvânt despre auditing. Aceste bănci au avut auditing până în ultima clipă. Nimeni n-a întrebat cum se prezintă aceste rapoarte de auditing, ce au arătat aceste rapoarte, cine poartă responsabilitatea pentru raportul de auditing prezentat în ultimii ani de activitate ai acestor bănci.

Sigur, mentalitatea noastră, aici, în România, nu pare să se schimbe prea curând. Când un om care provine din profesiunea financiar-contabilă apreciază că trebuie să candideze la Președinție, se întâlnește cu remarci de genul: "...Cum, un contabil poate să se gândească să candideze la Președinție?!" Noi în acest stadiu ne aflăm. Din păcate, nu e vorba numai de o părere lansată de mass-media, pe care uneori nu trebuie să dai doi bani. Problema este a societății noastre, în general.

Noi nu am schimbat încă mentalitatea. În întreaga mass-media românească nu a fost o singură întrebare: "Măi, fraților, dar cine a făcut auditing-ul la BANCOREX în ultimii ani?!" O să vedeți că sunt nume sonore. Care este răspunderea acestora?

Care este răspunderea contabililor din toate întreprinderile unde s-au făcut potlogăriile care s-au petrecut în tranziție? Ne-am obișnuit, cu ce? Să credem că de problemele care au apărut în multe întreprinderi românești vinovați sunt numai unul-doi oameni, adică cei care au ordonat! Eu cred că avem o problemă. Contabilii, experții contabili trebuie să sufere și ei atunci când într-o întreprindere se încalcă legea, să li se retragă autorizația de a profesa în funcția de contabil. Noi nu putem să progresăm în această țară dacă, în întreprinderi, contabilii devin părtașii patronilor în încălcarea legii.

Profesiunea de contabil și contabilitatea se află și în România sub acest impact incredibil al revoluției care se întâmplă din cauza acestei împletiri dintre computere și comunicație. Acei care încă văd contabilul stând și înregistrând sunt departe de realitatea modernă a zilelor noastre și această uniune dintre computere și comunicații schimbă pur și simplu managementul, întregul mod de desfășurare a managementului, inclusiv contabilitatea managementului.

Am avut prilejul, în ultimele zile, să vizitez și să stau de vorbă cu oamenii din întreprinderi care au pășit în această eră nouă, unde, din momentul în care pleacă comanda de undeva, din Germania, pe Internet, spre fabrica din România, încep procesele contabile. Suntem departe.

Suntem departe și în înțelegerea privind rolul profesiunii de contabil în economia de piață, suntem departe de ce înseamnă șocul revoluției digitale pentru tot ce înseamnă management, inclusiv contabilitatea managementului. Din păcate, le luăm ușor; globalizare și alte probleme, noi le luăm așa cum se luau înainte la învățământul de partid: se învățau o sută de cuvinte și toată lumea le repeta.

Revin la exemplul cu care am început: auditing-ul. Într-o economie de piață cunoașterea nu vine numai sub forma cunoștințelor, te uiți la obiect, te uiți la serviciul prestat, îl analizezi, are calitate, are preț care convine; trebuie să vezi produsul, marfa. În economia de piață circulă foarte mult atributele cunoașterii. Ceea ce vedeți dumneavoastră la televizor despre licitațiile cu cai, cu vaci, aceste date sunt pentru turiști, și poate se referă la anumite exemplare de rasă. Într-o economie de piață funcțională, vaca nu se mai duce la târg unde trebuie să se întâlnească cu cumpărătorul. Circulă atributele care spun totul despre vacă. Nu e nevoie să vezi vaca. Ai niște instituții care spun totul despre vacă: certificat de sănătate, care îi sunt părinții, greutate, rasă, tot ce îți trebuie, ca să ai încrederea că poți să semnezi un contract. Apoi vaca pleacă de la fermier direct la abator și nu mai trebuie nimeni să se deplaseze într-un târg.

Încrederea în aceste atribute ale cunoașterii este absolut necesară; încrederea că, dacă ai făcut o tranzacție, nu ți se fură proprietatea, că una scrie în documente și alta este în realitate. Auditing-ul este un asemenea atribut al cunoașterii.

În societatea umană societatea comercială cu răspundere limitată, pe acțiuni, este considerată printre cele mai însemnate invenții.

Asemenea societăți comerciale, în special cele pe acțiuni, au spart o frontieră, și anume frontiera care separa un investitor, un întreprinzător care își asuma riscuri, de o masă mare de oameni care economiseau, dar nu aveau această capacitate de a și investi.

Au spart această barieră care a accelerat dezvoltarea. Marile proiecte de investiții ale acestui secol provin din asemenea proiecte, aranjamente. O asemenea societate comercială, pentru a se bucura de transparență, de încrederea acționarilor, are nevoie de auditing. Și atunci când auditing-ul este de proastă calitate, cum s-a întâmplat în România, sau pur și simplu formal, cum s-a întâmplat la multe bănci românești, rezultatele sunt cele pe care le cunoaștem.

Se întâmplă și la case mai mari. Din acest motiv v-am dat exemplul din Coreea de Sud, care a fost obligată de comunitatea internațională să introducă standarde moderne de contabilitate, standarde moderne internaționale cunoscute de auditing.

Aș vrea să vă spun că unul din insuccesele majore în România, și anume restructurarea marilor active, a marilor întreprinderi moștenite din socialism, își are originea - printre altele - și în neînțelegerea structurii activului și pasivului acestor societăți, în neînțelegerea cauzelor care conduc la o anumită structură, în neînțelegerea și în nefolosirea unor informații contabile care să permită separarea și judecarea distinctă a ceea ce înseamnă stoc de datorii acumulate și activitate curentă, în înțelegerea diferențelor care separă o societate comercială cu probleme de una care este competitivă.

Desigur, după cum cunoașteți, noi încă avem probleme și cu standardele de contabilitate. Dar, aș vrea să vă spun că începutul, în orice societate comercială cu probleme din România, trebuie să pornească de la un simplu tabel, care începe, știți foarte bine, cu următoarele: care sunt cheltuielile operaționale sau de exploatare și, în cadrul lor, ce înseamnă materiale, ce înseamnă forță de muncă, ce înseamnă alte asemenea cheltuieli? După care, ce înseamnă restul cheltuielilor care țin de fabricație, ulterior ce înseamnă amortizare, ajungând mai departe la ce înseamnă obligații pentru datoriile trecute?!

Când ai un asemenea tabel în față, dintr-o dată poți să-ți dai seama unde se află întreprinderea respectivă. Se află în stadiul că nici măcar nu-și recuperează cheltuielile materiale din valoarea producției, se află în stadiul că își recuperează cheltuielile materiale, dar nu-și poate recupera cheltuielile cu forța de muncă?! Se află în stadiul că, da, își recuperează și una și alta, dar nu-și poate recupera amortizarea?! Sau reușește să acopere toate acestea, dar nu face față stocului de datorie acumulat, care nu întotdeauna există din cauza managementului, ci provine și din această nebuloasă denumită macroeconomie și politici macroeconomice, și eu cred că ne aflăm deja la a șasea încercare de macrostabilizare eșuată în acest an. Și care provoacă ce? Provoacă, în economia românească, ba dobânzi de 40-50%, ba dobânzi de 100%, cu consecințele de rigoare, ba inflații de 55, ba de 27, 40 și așa mai departe.

Noi nu avem, încă, acest tip de judecată. Mai mult, nu avem un instrument legal ca să facem o restructurare a unei întreprinderi care se dovedește viabilă, dar necesită restructurări în afara sistemului creat de Legea falimentului.

M-aș opri aici, nu înainte însă de a vă spune că apreciez foarte mult efortul domnului președinte Marin Toma, fost coleg de-al meu, și de facultate și de viață, în Ministerul Finanțelor.

Urez succes lucrărilor Congresului! Doresc să vă spun că este nevoie de contabili, de contabili profesioniști, de contabilitate. Cei care nu înțeleg acest lucru și nu îi acordă importanța cuvenită în economia de piață se împart în câteva categorii. Întâi de toate, patronii sunt cei care nu îi acordă atenție, dar până la urmă pierd. Indiscutabil. Nu vă uitați la *tranziție, instincte, mai dai un tun*. Lucrurile se așează ușor-ușor și intră pe făgașul normal. Apoi, cei din administrația de stat, din administrația publică, pentru că nu reușesc să înțeleagă și nu înțeleg - din păcate încă - ce înseamnă sectorul privat, ce înseamnă forța sectorului privat într-o economie de piață; evident că au probleme și cu a înțelege ce înseamnă contabilitatea într-o societate comercială și, în general, în societate.

Vă mulțumesc foarte mult și vă doresc sănătate!

Aspect din sală din timpul Congresului